

Сто тридесета годишњица
Војног музеја

ЧУВАР НЕЗАБОРАВА

Војни музеј је изложбом обележио 130. годишњицу постојања, у знак сећања на 1878. годину, када је кнез Милан Обреновић указом основао ту институцију

Министар одбране Драган Шутановац отворио је 22. августа у Војном музеју на Калемегдану изложбу „130 година српско-турских ратова“, чиме је обележен дан када се навршава 13 деценија од оснивања те културно-историјске установе. Свечаности су присуствовале многобројне званице из система одбране, других државних институција те културног и јавног живота земље.

Отварајући изложбу, министар Шутановац је подсетио на 1878. годину и оснивање Војног музеја, институције од великог значаја, не само за војну него и за националну историју, пошто је прошлост мало ког народа у Европи тако уско везана за историју његове војске. Министар је нагласио да оснивачи Војног музеја вероватно нису ни слутили да ће Музеј убрзо постати институција од европског и светског значаја, о чему сведоче многобројне изложбе у светским метрополама.

Изражавајући задовољство што присуствује значајном јубилеју, министар одбране је запосленима у Војном музеју честитао Дан установе.

Директор Војног музеја пуковник Мирослав Кнежевић подсетио је на учешће те институције у културном животу престонице. То се најбоље видело у „Ноћи музеја“, када је поставку погледало 15.000 домаћих и страних посетилаца. Он је захвалио кустосу изложбе Анђелији Родовић и архитекти Душану Пешићу, који је израдио ликовно решење, те Министарству рада и социјалне политике, које је покровитељ изложбе.

Публици је представљено више од 170 музејских предмета, уметничких дела, фотографија и докумената који сведоче о догађајима и актерима током и након стицања независности Србије после Берлинског конгреса. Поставка обухвата и два значајна експоната која су премијерно приказана – топ из 1876. године и из 1865. године.

Изложба прати сва ратна збивања, па је у уводном делу дата прокламација кнеза Михајла Обреновића о преузимању српских градова од Турака 1867. године, затим приказ устанка 1867. у Херцеговини

и Босни, који су Србија и Црна Гора тајно помагале... Наредна поглавља изложбе су управо о српско-турским ратовима, а може се наћи и списак жртва чија се имена тако чувају од заборавља.

Богата збирка Војног музеја овога пута је обogaћена експонатима у власништву других институција. Тако је, на пример, изложен мундир кнеза Милана Обреновића, који припада Историјском музеју Србије, потом два уља на платну, портрети генерала Хорватовића, јаворског јунака Илића, аутора Стеве Тодоровића, те олеографија из Народног музеја. Допринос садржају изложбе дали су и Галерија САНУ, Народна библиотека и галерија из Беле Цркве.

Смештен на Београдској тврђави, Војни музеј је један од симбола Калемегдана и налази се у згради подигнутој 1924. – за намене Војногеографског института, која му је уступљена 1956. године. Војни музеј је, како су забележили хроничари, од оснивања представљао један од симбола стицања државне независности.

Прва поставка музеја отворена је 1904. године, поводом стогодишњице Првог српског устанка, а Европи и свету представио се учешћем на Балканској изложби у Лондону 1907. године. Са 100 одабраних историјских предмета, међу којима су биле заставе из оба српска устанка из 19. века, привукао је велику пажњу стручне јавности и бројних грађана.

Зграда музеја порушена је у Првом светском рату, а евакуисане збирке ипак су добрим делом страдале или заплењене, да би краљ Александар Карађорђевић 1934. издао Уредбу о образовању Војног музеја у Краљевини Југославији. Нова поставка је отворена 1937. године, али су музејске збирке и током Другог светског рата добрим делом биле уништене или похаране. После Другог светског рата, део несталих предмета је прикупљен, тако да је музејски фонд значајно повећан. ■

А. ПЕТРОВИЋ
Снимио Г. СТАНКОВИЋ

ИСТОРИЈА ВОЈЕВАЊА

– Од Лондона преко Париза, Москве, Токија, Берлина, прошле године до Букурешта и Софије, Војни музеј постаје институција која нема само локални – српски карактер, већ институција која има регионални, европски и светски карактер.

Стручњаци Војног музеја опремили су Српску кућу на Крфу, прикупили су, обрадили и чувају велики број историјске и архивске грађе, која је од великог значаја не само за војну историју већ и за општу историју нашег народа. Када погледамо уназад, тешко да постоји историја било ког народа у Европи која је тако уско везана за историју војске, односно војевања. Утолико је овај музеј велика и значајна институција не само за Министарство одбране и Војску Србије већ и за Републику Србију – истакао је министар одбране Драган Шутановац на отварању изложбе у Војном музеју.

ПРИБЛИЖИТИ ВОЈСКУ ГРАЂАНИМА

Министар одбране Србије Драган Шутановац изјавио је да су Влада и Министарство одбране у извесној мери помогли снимање филма „Као рани мраз“ Ђорђа Балашевића, јер у томе виде начин да се војска поново приближи грађанима Србије.

„Ово је, условно речено, један цивилно-војни вид сарадње који желимо да негујемо у будућности, имајући у виду да је војска у прошлости помагала такву културу“, рекао је Шутановац новинарима, 19. августа, током обиласка филмске екипе у војвођанском месту Ада.

Војска је за потребе филма дала доста опреме, старих пушака, шињела и шатора и изашла је у сусрет свим оним захтевима које је могла да оствари.

Филм „Као рани мраз“ обрађује период од 1914. до 1940. године, у њему има и ратних тема, тако да ће, према оцени Шутановца, бити занимљив за све оне који воле војску.

ЗАХВАЛНИЦА БРАТСТВА МАНАСТИРА ХИЛАНДАР МИНИСТРУ ОДБРАНЕ

Начелник Управе за школство Сектора за људске ресурсе Министарства одбране пуковник др Младен Вуруна уручио је министру Драгану Шутановцу захвалницу братства манастира Хиландар, коју је потписао игуман архимандрит Мојсије.

Приликом недавне посете делегације Управе за школство манастиру Хиландар предато је 400 књига, углавном наслова из области филозофије, историје и религије – поклон Министарства одбране. Манастирско братство је том приликом министру Драгану Шутановцу послало захвалницу, узвративши на гест којим је знатно обogaћен књижни фонд те светиње.

